

A DIDAKTIKAI ISMERETEK ÉVKÖZI ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Írta: VARGA SÁNDORNÉ

1954-ben a Pittsburghi Egyetemen megtartott konferencián olvasta fel B. F. SKINNER „A tanulás tudománya és a tanítás művészete” c. tanulmányát, amelyben megfogalmazta a tanítás lényegét, mely szerint a tanítás a tanulás irányítása. NAGY S. e megállapítást korunk egyik legjelentősebb pedagógiai felismerésének tekinti [1]. Ezt a véleményt az eltelt időszak külföldi és hazai publikációi is megerősítik.

A tanítás fogalmának korszerű értelmezése megtalálható a felsőoktatás pedagógiájában: „a felsőfokú oktatás a hallgatók tanulásának olyan jellegű irányítása, amely fokozatos átmenetet kíván kiépíteni a teljes önirányítás és önképzés kifejlődéséhez” [2].

A tanítás fogalmának korszerű értelmezése két fontos feladatot jelent a didaktika oktatásában:

1. A didaktikát korszerűsíteni kell tartalmában, a didaktika fogalomrendszerébe be kell építeni az új, korszerű fogalmakat, különös tekintettel a tanítás fogalmára.
2. A korszerűsítés igénye vonatkozik a didaktika oktatásának módszereire, szervezeti és munkaformáira is. Úgy kell megtervezni és megszervezni az oktatás folyamatát, hogy az oktatás ne csak a tudás átadását jelentse, hanem a tanulás irányítását, szabályozását.

A Neveléstudományi Tanszéken e két feladat alapvetően meghatározza a didaktika oktatását. „Előkísérlet” formájában új didaktikai koncepció kipróbálására vállalkoztunk. A koncepció kardinális kérdése a tanítás értelmezése, amely — a korszerű didaktika szerint — a tanulás irányítása, szabályozása. A meghatározásból következik a didaktika ismeretanyaga:

- A tudás fogalma, alkotóelemei (ismeret, tevékenység).
- A tudáshoz vezető út: a tanulás, a tanulás törvényei.
- A tanítás mint a tanulás irányítása: a tanítás-tanulási folyamat makro- és mikrostruktúrája; a tanítás-tanulás módszerei; a tanítási óra felépítése; felkészülés a tanításra.*

A tanárképzésben nem elégedhetünk meg a didaktika tartalmi korszerűsítésével. Nem elegendő csak ismeretként megtanítani a tanítás fogalmának lényegét, úgy kell tanítanunk, hogy a gyakorlatban is érvényesüljön a meghatározás: *irányítani, szabályozni kell a tanulást*. Az irányítás, szabályozás alapvető feltétele a visszacsatoló információ biztosítása a tanulási tevékenység egyes szakaszainak eredményeiről. B. F. SKINNER megállapítása szerint az oktatás nem attól lesz modern, ha megkíséreljük az osztályt és a tanítási órát kiiktatni, hanem azáltal, hogy a gondosan megtervezett

* Az „előkísérlet” OROSZ SÁNDOR irányítja. „A tudás fogalma, alkotóelemei” c. téma megtalálható OROSZ SÁNDOR: A tananyag elemzése (Országos Oktatástechnikai Központ, 1977.) című munkájában.

nevelési folyamatba megfelelő számú visszacsatolást iktatunk, amelyek éppen a folyamat irányítását teszik gyakorlatilag lehetővé [3].

A felsőoktatás folyamatában gyakran nem valósul meg a rendszeres visszacsatolás. A tanulmányi információ, a tudás átadása és a visszacsatolás időben eltávolodik, s úgy jelenik meg, mint az oktatási folyamat két különálló szakasza. Ha elfogadjuk a felsőoktatás korszerű értelmezését, mely szerint az oktatás a tanulás irányítása, szabályozása, úgy a *visszacsatolást szervesen be kell építenünk az oktatás folyamatába*, s ha szükséges módosító információ segítségével szabályoznunk kell a tanulást. A visszacsatolásnak azonban csak akkor van informatív jellege, ha az oktatási folyamatban rendszeres a tudás elsajátítása, a tanulás, vagyis megvalósul a tanítás-tanulás egységes folyamata.

Tanszékünkön a tanulás hatékonyabb irányítása érdekében a visszacsatolást jelentő ellenőrzést és értékelést beépítettük az oktatás folyamatába. A következőkben a didaktikai szemináriumokon alkalmazott ellenőrzés és értékelés célját, módszereit és eredményét kívánjuk ismertetni. Az ellenőrzés és értékelés célja, pedagógiai funkciói:

- Az ellenőrzés és értékelés kettős visszacsatolás. Az ellenőrzés célja, információgyűjtés a hallgatók folyamatos felkészüléséről, tudásáról. Az irányított folyamat eredményéről gyűjtött információ teszi lehetővé a szabályozást, a korrekciót.
- Az évközi ellenőrzés feltételezi a didaktikai ismeretek rendszeres elsajátítását, rendszeres munkára, önálló tanulásra készíti a hallgatókat.
- A rendszeres tanulás növeli az aktivitást a szemináriumi munkában, elősegíti a legfontosabb didaktikai ismeretek eredményesebb, tartósabb elsajátítását.
- Az évközi formatív értékelés alapvető funkciója a fejlesztés, a hallgatók tudásában a jól elsajátított tudáselemek megerősítése, a hiányosan elsajátított tudáselemek korrekciója. Az értékelés tehát visszacsatolási információt jelent a hallgatók számára, tudásuk mennyiségi és minőségi jellemzőiről.
- Az értékelés az oktató részére is fontos visszacsatolás. Egy-egy kérdésre megfogalmazott válasz elemzése, értékelése lehetővé teszi a megfelelő következtetések levonását egy-egy tematikus egység, ezen belül egy-egy téma ismeretanyagának elsajátítási szintjére. Szükség szerint még az oktatási folyamatban visszatérhet egyes anyagrészek problematikusabb részeire. Ha csak a vizsgán történik meg az ellenőrzés és a szummatív értékelés, nincs lehetőség a szabályozásra, a hiányos ismeretek pótlására.
- Az évközi ellenőrzés és értékelés lehetővé teszi az önmegismerést, a reális önértékelést, mely lényeges feltétele az önnevelésnek (önirányításnak).
- A rendszeres visszacsatolás növeli az oktatás hatékonyságát, a hallgatók folyamatosabban készülnek a kollókviumra, illetve folyamatosan teljesítik a jegymegajánlás feltételeit.

Az ellenőrzés és értékelés csak akkor tölti be a pedagógiai funkcióit, ha:

- szervesen beépül az oktatás folyamatába, vagyis célirányuló, tudatos tervezés, szervezés előzi meg. Az oktató megtervezi, hogy mit, mikor, hogyan és miért ellenőriz és értékel, s erről a félév első szemináriumán tájékoztatja a hallgatókat;
- az oktató a hallgatók felkészülését folyamatosan, közvetlen, vagy közvetett formában irányítja;

- sokoldalú, változatos formákban szervezi meg az információgyűjtést, az információ elemzését, értékelését;
- a kétfajta visszacsatolási tevékenység időben nem távolodik el egymástól, az ellenőrzést követi az „elemző-értékelő” szeminárium, ahol az oktató nemcsak érdemjeggyel értékel, hanem elemzi a szemináriumi csoport és az egyének teljesítményét;
- a hallgatókat bekapcsolja az értékelés folyamatába, önértékelésre nevel.

Az ellenőrzés és értékelés módjai

A fenti pedagógiai szempontok, követelmények figyelembevétele alapján dolgoztuk ki az évközi ellenőrzés és értékelés módjait. A félév során négy alkalommal végzünk ellenőrzést és értékelést. A hallgatók az első szemináriumon — a tematika alapján — pontosan megismerik egy-egy ellenőrzés anyagát, idejét, célját és az ellenőrzés és értékelés módjait, így tervszerűen történhet a tananyag feldolgozása, felkészülés a visszacsatolásra. Az ellenőrzést követi az „elemző-értékelő” szeminárium, ahol az elemzés és értékelés mellett meghatározzuk a „csoport-korrektció” és az önkorrektció feladatait.

A négy ellenőrzés háromfajta ellenőrzési módot jelent. A hallgatók két alkalommal készítenek önálló témakifejtést igénylő dolgozatot, egy alkalommal feladatlapot töltenek ki, s egyszer „MAGISTER” visszacsatoló berendezéssel történik az ellenőrzés. A didaktika tananyagának jellege alapvetően meghatározza egy-egy tematikus egység ellenőrzésére alkalmas ellenőrzési módot. A négy alapvető ellenőrzést kiegészítjük egyéb feladatokkal: óraelemzéssel, és két szabadon választható tanulmány elemzésével.

Az önálló témakifejtést igénylő dolgozatban a hallgatók egy megadott általános pedagógiai és egy didaktikai témát fejtek ki. (Pl.: A tanítás-tanulás folyamatának összehasonlító elemzése ismeretelméleti, didaktikai, logikai és kibernetikai szempontból). A dolgozatírás alkotó munkát követelt, mivel a tények reprodukálása mellett, a tények közötti összefüggés és az interdiszciplináris elemzés is fontos szempont volt. A dolgozat értékelése érdemjeggyel történt.

Az évközi ellenőrzésre felhasználtuk a „MAGISTER” visszacsatoló berendezést. A gépi visszacsatolás sokrétű előkészítő tevékenységet igényelt. Legigényesebb munkát a felelet-választásos feladatok megszerkesztése, a kérdésformák és a feleletsor megfogalmazása jelentette. A feleletsor minden esetben öt feleletből állt, összeállításnál figyelembe vettük, hogy „a disztraktorok mindig több-kevesebb segítséget nyújtanak a helyes felelet kiválasztásához. A disztraktorok segítő hatása formai, tartalmi, illetve általában mindkettő” [4]. Ezért úgy állítottuk össze a feleletsorokat, hogy a disztraktorok tartalmilag és formailag hasonlítsanak a helyes válaszra, illetve több olyan disztraktor is szerepelt, amely csak részben volt helyes. A következő feleletsor típusokat alkalmaztuk a visszacsatolás során:

1. Egy jó választ és disztraktorokat tartalmazó feleletsor:

1.1. Mi a pedagógia?

- B) Személyiségformálás
- D) Embernevelés
- P) A kulturális javak átszármaztatása
- T) A nevelés tudománya
- V) A tanítás elmélete

2. Több jó választ és disztraktorokat tartalmazó feleletsor:

2.1. Jelölje meg az alábbi felsorolásban az ismereteket!

- B) Képesség
- D) Képzet
- P) Művelet
- T) Tény
- V) Törvény

3. Egy jó választ, elfogadható választ és disztraktorokat tartalmazó feleletsor:

3.1. Mi a nevelés?

- B) Személyiségformálás
- D) A nevelés tudománya
- P) A kulturális javak átszarmaztatása
- T) A nevelő hatása neveltre
- V) A szocialista embereszmény kialakítására irányuló céltudatos, tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység

3.2. Mit nevezünk oktatásnak?

- B) A tanítás elméletét
- D) A tanítás gyakorlatát
- P) Az ismeretek elsajátítására, valamint készségek, jártasságok és képességek kialakítására irányuló tervszerű tevékenységet
- T) A tanulás irányítását
- V) Megfelelő szokások kialakítását

A feleletsor jó és elfogadható válaszai között a következő differenciálást használtuk. Jó választ jelentett a korszerű általános pedagógiai és didaktikai ismeret, a 3.1. feladatban a „V”, a 3.2. feladatban a „T” válasz. Elfogadható választ jelentett a jó, de nem teljes ismeret pl.: a 3.1. feladatban a „B” válasz, valamint a hagyományos didaktikai ismeret pl.: a 3.2. feladatban a „P” válasz.

4. Egy jó választ és disztraktorokat tartalmazó feleletsor. A feleletsort úgy állítottuk össze, hogy a kérdésre egyetlen válaszkülönbség alapján adható meg a jó válasz.

4.1. Jelölje meg azt a felsorolást, amely az ismeretek elsajátítási szintjeit helyes sorrendben tünteti fel!

- B) Reprodukálás, ráismerés, alkalmazás
- D) Alkalmazás, ráismerés, reprodukálás
- P) Reprodukálás, alkalmazás, ráismerés
- T) Ráismerés, alkalmazás, reprodukálás
- V) Ráismerés, reprodukálás, alkalmazás

Az előkészítő munka szerves része volt az értékelési rendszer kidolgozása, a pontszámok meghatározása. Fontossági súlyozás alapján a jó válaszra 2 pontot, elfogadható válaszra 1 pontot és a rossz válaszra -1 pontot kaptak a hallgatók. Meghatároztuk a választáshoz szükséges idő limitjét, kipróbáltuk a visszacsatolást, s csak ezután következett az ellenőrző funkciót ellátó visszacsatolás.

A hallgatók írásvetítő segítségével kapták meg a kérdéseket és a feleletsorokat. Ezt követően az előre meghatározott időegységen belül öt lépésben adták meg a válaszokat. Az első lépést a jó válasz, a második, a harmadik, a negyedik és az ötödik lépést az elfogadható válasz jelzése jelentette, a B, D, P, T, V billentyűk segítségével. Így a feleletsor minden választát ismét értékelni kellett, kihagyva az első lépésben kiválasztott jó választ. Ha több jó választ tartalmazott a feleletsor, szintén öt lépésben válaszoltak a hallgatók.

A „MAGISTER” visszacsatoló berendezés segítségével elvégzett információgyűjtés után az információt elemeztük és értékeltük. Mivel a berendezés csak csoportteljesítmény mérésére alkalmas, elemzőlapot készítettünk, s erre rögzítettük a gép jelzéseit. Az elemzőlap adatai alapján készült az értékelő matrix, melynek függőleges sora a hallgatók egyéni teljesítményét fejezi ki pontszámokban és százalékban. A vízszintes sor kérdésenként értékeli a csoport teljesítményét, ez a sor teszi lehetővé a feladatok tartalmi elemzését. A százalékban kifejezett értékek alapján érdemjegyet kaptak a hallgatók.

A hallgatók tudásának évközi ellenőrzésére eredményesen alkalmaztuk a feleletválasztásos módszert. A feleletválasztásos feladatok kritikusai szerint a feleletválasztásos kérdések felesleges gyakorlatok, elvégzéséhez kevés gondolkodás, belátás és semmi megértés nem szükséges [5]. Tapasztalataink alapján, ha a feleletsor a jó válasz mellett elfogadható választ is tartalmaz, a hallgató többször kerül döntés elé, minden esetben a válaszvariánsok között mérlegelni, differenciálni kell, s csak gondolkodással, összehasonlító ítéletek segítségével adhatja meg a differenciált választ.

A „MAGISTER” berendezés jelenlegi technikai felépítése nem felel meg a visszacsatoló berendezésekkel szemben támasztható korszerű követelményeknek. „A visszacsatoló berendezéseknek az a célja, hogy tájékoztatást adjanak az oktatási eredményekről, ha egy tanulót vagy egy csoportot a tanultakról kérdeznek” [6]. Lényeges követelmény tehát az egyéni teljesítmény értékelhetősége, amelyre a „MAGISTER” berendezés csak abban az esetben alkalmas, ha a lámpamezőn megjelenő információt előre elkészített elemzőlapon rögzítjük, s ez alapján az értékelő matrix segítségével végezzük el az adatok elemzését, értékelését. Az oktatás racionalizálásának igénye növeli a követelményeket az oktatási eszközök hatékonysága iránt. Az oktatási eszközök tervezés és kifejlesztése közben fokozottabban figyelembe kellene venni azoknak pedagógiai és diaktikai potenciáit.

A *feladatlapos ellenőrzés* kettős funkciót töltött be az oktatás folyamatában. A tudásszintmérés egyik eszközeként sokoldalú visszacsatoló információt biztosított a hallgatók tudásáról. Mivel a hallgatók ellenőrizték, értékelték a feladatlapokat így tapasztalati anyagot szereztek „A tudásszint mérése” c. téma feldolgozásához, megismerkedtek a feladatlap szerkesztésének, értékelésének metodikai problémáival.

A feladatlap elkészítését a didaktika anyagának minőségi és mennyiségi elemzésével kezdtük. Számba vettük azokat az ismereteket: fogalmakat, tényeket, a leírás különböző fajtáit (definíció, törvény, elv, elmélet, szabály), amelyeket ellenőrizni kívántunk. Az ismereteket alternatív elemekre bontottuk, s megállapítottuk az ismeretek elsajátítási szintjeit. A mérendő ismereteket feladattá formáltuk, megfogalmaztuk a kérdéseket és a javítókulcsot.*

A feladatlap kérdései elsősorban a tények, a tények közötti kapcsolatok ellenőrzésére, értékelésére irányultak, de az ismeretek megismerő alkalmazására is lehetőséget biztosítottak. A következőkben néhány alkalmazott feladattípust mutatunk be:

Ténykérdések:

1. Egészítse ki az alábbi mondatot!

* A feladatok összeállításához felhasználtuk NAGY JÓZSEF: A témazáró tudásszintmérés gyakorlati kérdései c. munkáját, valamint az ÁGOSTON—NAGY—OROSZ: Méréses módszerek a pedagógiában c. könyv megfelelő fejezetét (OROSZ SÁNDOR: A mérés eszközei).

A fogalom szigorú szabályok szerinti leírását
..... nevezzük.

Javítókulcsban: a) definíció

a

2. Sorolja fel a tanítás-tanulás munkaformáit!

Javítókulcsban: a) frontális osztálymunka

b) individualizált munka

c) csoportmunka

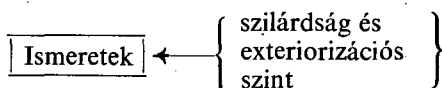
a	b	c
---	---	---

3. Kinek a nevéhez fűződik a lineáris program megalkotása?

Javítókulcsban: a) B. F. Skinner

a

4. Végezze el az alábbi felosztást!

Javítókulcsban: a) ráismerés

b) reprodukálás

c) alkalmazás

a	b	c
---	---	---

5. Sorolja fel, hogy a módszereket milyen szempontok alapján csoportosítjuk?.....

Javítókulcsban: a) funkció

b) személyi dominancia

c) információhordozó

a	b	c
---	---	---

6. Sorolja fel a nevelés fogalmának alapvető jegyeit!

Javítókulcsban: a) társadalmi tevékenység

b) osztályjellegű

c) céltudatos

d) tervszerű

e) szervezett

f) fejlesztő hatású

g) kollektív jellegű

h) kétoldalú (bipoláris)

- i) egyetemes
- j) folyamatos
- k) ellentmondásos

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

7. Mi szerint osztottuk fel a tevékenységet, ha a felosztás eredménye: kognitív és operatív tevékenység?
- Javítókulcsban: funkció

a

Ténykapcsolatkérdés:

Mi az oktatás?

- Javítókulcsban: a) tanulás
b) irányítása
c) szabályozása

a	b	c
---	---	---

Kognitív feladat:

Az alábbi felsorolásból húzza alá a leírás fajtáit!

Művelet, szabály, törvény, elv, fogalom, elmélet, kijelentés, képzet, definíció, feladat, készség, tény

- Javítókulcsban: a) definíció
b) törvény
c) elv
d) elmélet
e) szabály

a	b	c	d	e
---	---	---	---	---

A bemutatott feladattípusok alapján összeállított feladatlapok különböző jellegű ismereteket és kognitív tevékenységeket ellenőriznek, értékelnek. A ténykérdések első kérdése az adott tulajdonságok alapján, a halmazfogalom megnevezését kívánja meg. A halmaz elemeit kell felsorolni a második feladatban. A harmadik feladatban az adott tulajdonság alapján az individumot kell megnevezni. A megadott felosztási alap alapján részhalmazokat kell felsorolni a negyedik feladatban. Az ötödik feladatban a felosztási alapok felsorolása, a hatodik feladatban a halmazfogalom tulajdonságainak felsorolása a feladat. A hetedik feladatban a megadott részhalmazok alapján kell a felosztási alapot megnevezni.

A ténykapcsolatkérdések főleg a definíciók, szabályok, törvények, elvek, elméletek ellenőrzésére, értékelésére irányulnak. Mi elsősorban a definíciók ismeretét ellenőriztük. Egy-egy definíció értékelésénél a genus proximum és a differencia specifikák számbavétele mellett, lényeges szempontot jelentett az alternatív elemek sorrendje is.

NAGY J. szerint: „A ténykérdésekkel, a ténykapcsolatkérdésekkel csak reprodukáljuk a tudást. A kognitív feladatokkal viszont arról győződhetünk meg, hogy a tudást képes-e a tanuló alkalmazni” [7]. Az ismeretek alkalmazását segítették a felelet-

választásos kognitív feladatok. A bemutatott feladatban besorolást kell végezni, vagyis el kell dönteni, hogy az adott halmaz részhalmaza-e a fogalom által jelölt halmaznak, vagy sem.

A feladatok elkészítése után meghatároztuk a pontértékeket, az egyes alternatív egységekre szintsúlyt állapítottunk meg, ráismerés szintjére 1 pontot, reprodukálás szintjére 2 pontot, alkalmazásra 3 pontot. Az alternatív elemekre vonatkozó pontértékeket értékelő rácson rögzítettük. Egy-egy feladat összpontszáma jelentette a 100 %-os teljesítményt. A pontértékek alapján számítottuk ki az érdemjegyeket. A feladatlap kitöltése után a hallgatók — javítókulcs segítségével — elvégezték az önellenőrzést, önértékelést, így azonnal kaptak visszacsatoló információt a tudásuk jellemzőiről.

Az évközi ellenőrzés és értékelés tapasztalatai

Összefoglalva tapasztalatainkat megállapíthatjuk, hogy az oktatási folyamatba beépített ellenőrzési és értékelési módok sokoldalú információt nyújtottak a hallgatók tudásának kvalitatív és kvantitatív jellemzőiről. Az önálló témakifejtés, a feladatlapos ellenőrzés, a gépi visszacsatolás alkalmas volt a didaktika alapvető fogalmainak átfogó ellenőrzésére, a ráismerés, a reprodukálás és az alkalmazás szintjén.

Folyamatosabbá vált az évközi tanulás, s ez jelentősen növelte a szemináriumi munka hatékonyságát és az ismeretek tartós elsajátítását.

A kidolgozott értékelési rendszer alapján mind az oktató, mind a hallgató rendszeresen tájékozódhatott az évközi tanulás eredményességéről, s ez alapján tervezhette meg az évközi korrekciót, önkorrekciót. A hallgató számára tanulásra ösztönző motivációt is jelentett, hiszen az értékelés jelentős pedagógiai értéke a siker, a megerősítés és a motiváció. KELEMEN L. szerint „A siker és sikertelenség pl. nemcsak magát a tanulást szabályozza, de a személyiség önértékelését, igényszínvonalát, társadalmi értékét és szerepét is.” [8]

Az általános pedagógiai és didaktikai ismeretek folyamatosabb, elmélyültebb tanulmányozása lehetővé tette az eredményesebb felkészülést a kollokviumra, illetve a megajánlott jegy megszerzését. A dolgozat, a feladatlap és a feleletválasztásos visszacsatolás érdemjegyei alapján állapítottuk meg a megajánlott jegyet. A kiegészítő feladatokat jelentő óraelemzés és a két tanulmány elemzése, valamint a szemináriumi munka korrekciós szerepet töltött be a megajánlott jegy kialakításában. Megajánlott jegyet csak azok a hallgatók kaphattak, akik elérték a jó és a jeles eredményt. A vizsgaidőszakban minden hallgató pótolhatja tudásában jelentkező hiányosságokat, ezért lehetőséget biztosítottunk a megajánlott jegy javítására. Természetesen a kollokviumon nemcsak javíthatott a hallgató a megajánlott jegyen, hanem megtarthatta, illetve ronthatott is.

Közel 4 éves tapasztalataink alapján megállapíthatjuk, hogy eredményesebb oktatást, tanulást mutatnak a megajánlott jegyek és a kollokviumi jegyek. A kollokviumokon — többoldalú, alaposabb információ alapján — nagyobb biztonsággal és objektivitással ítéltük meg a hallgatók felkészültségét.

A rendszeres ellenőrzés és értékelés lehetővé teszi, hogy a felsőoktatásban is érvényesüljön — mind elméletben, mind gyakorlatban — az oktatás fogalmának korszerűsítése, mely szerint az oktatás nemcsak információátadás, hanem a tanulás irányítása, szabályozása. Feltétlen meg kell jegyeznünk, hogy az ellenőrzés és értékelés csak egyik feltétele, eszköze az eredményes évközi önálló tanulásnak. Jelentős motivációs tényezőt jelent a felsőoktatás folyamatában a feldolgozott tananyag, az aktivitást biztosító oktatási módszerek, korszerű szervezeti és munkaformák.

IRODALOM

- [1] NAGY SÁNDOR: Utószó B. F. Skinner „A tanítás technológiája” c. könyvéhez. = Pedagógiai Szemle, 1978. 7—8. 696—706. l.
- [2] KELEMEN LÁSZLÓ: A felsőfokú oktatás korszerűsítésének pszichológiai alapjai. Bp., 1971. Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont, 27. l. (A Felsőoktatási Pedagógiai Akadémia előadása 7.)
- [3] SKINNER, B. F.: A tanítás technológiája. 1973. Gondolat, 248 l.
- [4] ÁGOSTON—NAGY—OROSZ: Méréses módszerek a pedagógiában. Bp., 1974. Tankönyvkiadó, 395. l. (Eredménymérés az iskolában)
- [5] COX, R.: A vizsgák és a felsőoktatás: Szakirodalmi Szemle. = Vizsgáztatás a felsőoktatásban. Szerk.: Bíró Péterné, Bp., 1970. Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont. 46. l.
- [6] MACKENZIE—ERAUT—JONES: Tanítás és tanulás. Bp., 1974., Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont, 106. l.
- [7] NAGY JÓZSEF: A témazáró tudásszintmérés gyakorlati kérdései. Bp., 1972., Tankönyvkiadó, 48. l. (Eredménymérés az iskolában)
- [8] KELEMEN LÁSZLÓ i. m. 28. l.

KONTROLLE UND BEWERTUNG DER DIDAKTISCHEN KENNTNISSE INMITTEN DES UNTERRICHTSJAHRES

JÚLIA VARGA

Verfasserin untersucht vom Gesichtspunkte der Lenkung und Regelung des Lernens die Möglichkeiten der Kontrolle und Bewertung im Laufe der Unterrichtszeit des Schuljahres. Sie stellt die Charakteristika der in den didaktischen Seminarien angewandten Kontrollmethoden — Schreiben von Aufsätzen, „MAGISTER“ — Rückkoppelung, Aufgaben-Blätter-Kontrolle — vor. Die Analyse der wichtigeren Erfahrungen lässt sie feststellen, dass die in den Unterrichtsprozess eingebaute Kontrolle und Wertung vielseitige Informationen über die qualitativen und quantitativen Charakteristika des Wissens der Hörer vermittelten. Das kontinuierlichere Lernen ermöglichte ein erfolgreicherer Vorbereiten für die Kolloquien bzw. für das Erreichen der gebotenen Note.

ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА ДИДАКТИЧЕСКИХ ЗНАНИЙ В ХОДЕ УЧЕБНОГО СЕМЕСТРА

ШАНДОРНЭ ВАРГА

Автор в своей работе рассматривает возможности проверки и оценки дидактических знаний в ходе учебного семестра с точки зрения регулирования учёбы и управления ею. В работе рассматриваются отличительные черты методов проверки, используемых на занятиях по дидактике, как, например, контрольных работ, «Магистерской» обратной связи, проверки при помощи тестов. На основании анализа полученных данных в работе доказывается, что проверка и оценка знаний в ходе учебного процесса дает разностороннюю информацию о качественной и количественной характеристике знаний студентов. Регулярная учёба способствовала более успешной подготовке студентов к экзамену.